

Streszczenie wykładu „Kapitalizm inwigilacji jako zagrożenie dla bezpieczeństwa RP: trendy regulacji Big Tech i ich społeczno-polityczne aspekty”

Kapitalizm inwigilacji to teoria tłumacząca co się dzieje z globalną gospodarką. W coraz większym stopniu źródłem ogromnych zysków staje się w niej masowe i zautomatyzowane zbieranie oraz przetwarzanie danych o użytkownikach urządzeń cyfrowych podłączonych do Sieci. Informacje te posiadają wartość, ponieważ pozwalają trafnie przewidywać oraz kształtować przyszłe zachowania użytkowników. Ciągłe powiększające się bazy danych na temat polskich obywateli, firm, NGO, instytucji, decydentów, żołnierzy i funkcjonariuszy wywiadu znajdują się w posiadaniu firm znajdujących się poza kontrolą polskiego państwa. Głównymi beneficjentami kapitalizmu inwigilacji są wielkie firmy technologiczne popularne określane mianem Big Tech. Ich gwałtownej ekspansji ekonomicznej towarzyszą także bezprecedensowe wpływy polityczne i kulturowe. Podmioty Big Tech w coraz większym stopniu współdecydują o tym, czego ich użytkownicy mogą dowiedzieć się o świecie, co mogą sobie komunikować, na co mają wydawać pieniądze, na co patrzeć i o czym marzyć. Rosnące znaczenie polityczne tych firm powoduje, że zaczynają one przechwytywać niektóre funkcje państw, co zagraża suwerenności dotychczasowych wspólnot politycznych. W ciągu ostatniego roku w wielu państwach na całym świecie równolegle podjęto szereg inicjatyw mających na celu regulację działalności Big Tech. Jednocześnie ostatnim czasie nabiera także tempa rozwój innowacji technologicznych łącznie określanych jako Web 3.0, na które składają się m.in. dążenia do decentralizacji Sieci, upowszechnienie się kryptoaktywów, popularyzacja rozwiązań z zakresu tzw. inteligentnych umów (*smart contracts*) oraz form organizacyjnych typu DAO (*decentralised autonomous organisation*). Przedsięwzięcia z zakresu Web 3.0 mają potencjał do ograniczenia czy wręcz odwrócenia ekspansji Big Tech. Jednocześnie Web 3.0 wywołuje także nowe wyzwania dla państw i innych tradycyjnych wspólnot politycznych.